

Generál Šándor: Nevíte, kdo v současné válce vítězí? Tak se podívejte na mapu

- CZ24 News | 28. května 2023

ČESKO: „Pokud by ministryně Černochová zasahovala i do velení brigád a podobně, tak to by už bylo hodně špatné, pozitivní v tomto problému určitě je, že se touto záležitostí začne zabývat i prezident Pavel, který dovede nejlépe posoudit ze své předchozí praxe a zkušenosti, zda skutečně docházelo k neoprávněnému zasahování do velitelských pravomocí,“ říká generál Andor Šándor, zkušený bezpečnostní expert a bývalý šéf vojenské rozvědky Armády ČR. Ten se také vyjádřil k současnému stavu válečného konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou.

Domnívám se, že opravdu málokdo se nyní vyzná ve zprávách z ukrajinského bojiště. Z médií se dozvídáme, že Bachmut obsadili Rusové, ale prý se tím dostali do velkých potíží, kdy jim hrozí obklíčení. Ukrajina už údajně zahájila masivní ofenzívu atd. Laik se tak vůbec nedozví, kdo má v tomto konfliktu v současné době navrch. V této souvislosti mne napadá pouze Švejtkova okřídlená věta, že situace na bojišti se každou chvílí mění. Dá se vůbec rozklíčovat, jak se tento konflikt vyvíjí?

Když jste zmínil toho Švejka, tak jsem si vzpomněl na jeho putimské putování, kdy na místní policejní služebně strážmistr Flanderka pronesl větu – naše zbraně úspěšně postupují vpřed. A nyní s Ukrajinou je to stejné. Už jsem to řekl mnohokrát, tento konflikt je charakteristický informační mlhou, dezinformacemi a propagandou. Přesně ve stylu, že první obětí každé války je pravda. Jak už před lety konstatoval Churchill, že ve válečných konfliktech je pravda natolik cenná, že ji je zapotřebí obklopit a bránit kupou lží.

A kdo v tomto konfliktu vlastně vyhrává? No, pokud to nevíme, tak je dobré se podívat na mapu a tam se dozvíme, že stále asi 18 procent ukrajinského území drží Rusko. Bohužel nejsme zatím ani svědky nějakého většího ukrajinského postupu, i když nedávno se mluvilo o jakýchsi dvou kilometrech v oblasti Bachmutu. To mohlo povzbudit na chvíli morálku ukrajinských vojáků, ale nejednalo se o žádnou zásadní událost v tomto konfliktu. A to, že Zelenskyj připustil v Japonsku, že Bachmut je už pouze v našich srdcích, jen potvrzuje jeho ovládnutí ruskými vojsky. Jestli Rusové budou chtít postupovat dál, to vědí jen oni sami. Nedovedu odhadnout, nakolik brát vážně prohlášení mluvčího Kremlu Peskova, že Rusko nechce dopustit nějaký zamrzlý konflikt a dotáhne ho do vítězného konce. Je to prohlášení stejné povahy jako od ukrajinské strany, která zas tvrdí, že osvobodí celou svou zemi včetně Krymu od ruských okupantů.

Jak to v tom konfliktu nyní skutečně je, není snadné pochopit. Já sám jsem poněkud skeptický k té tolik zmiňované ukrajinské ofenzívě. Jestli se bude jednat o větší akci, či menší postup na několika místech, jak prohlásil Podolský, s cílem stále zatěžovat okupační vojska a zatím vybavit Ukrajinu modernějšími západními zbraněmi, které ještě před nedávnem Západ odmítal Kyjevu dodat, to všechno je zatím těžké odhadnout a ukáže to až nejbližší budoucnost.

I když brutálně napadeným Ukrajincům fandíme a smekáme před jejich odvahou a úsilím, vkrádá se do mysli otázka, zda skutečně mohou ruské okupanty ze svých území vyhnat. Dá se předpovídat, jestli by Západ Kyjev stále vehementně podporoval, i kdyby jeho ofenzíva neměla až takové výsledky, jaké se od ní očekávají?

Čím víc bude ukrajinská armáda dosahovat úspěchů na bojišti a podaří se jí odrážet útoky Rusů, tím

víc bude Západu dokazovat, že stojí za to Kyjev podporovat. Ovšem k těm prohlášením, že se jim podaří obnovit celistvost Ukrajiny, jako tomu bylo před rokem 2014, tedy před obsazením Krymu, jsem dost skeptický a myslím si, že ve skutečnosti tomu ukrajinské vedení ani samo moc nevěří. Ruské zdroje nejsou totiž tak vyčerpané, jak bychom si všichni přáli, prodej ropy a jiných surovin se daří, válečný průmysl se jim také dobře rozjíždí.

Já bych si především přál, aby se z Ukrajiny nestala rozbitá země s proruským režimem vládnoucím v Kyjevě, taková ruská onuce, ale země stabilní, které se dostanou odpovídající bezpečnostní záruky, aby nebyla zdrojem dalších konfliktů. K tomu bude ale potřeba, aby Západ pomáhal Ukrajině nejen dodávkami zbraní, ale i hospodářskou a diplomatickou činností.

Českou politickou „scénu“ nyní rozrušil, kromě kontroverzního konsolidačního balíčku, také spor ministryně Černochové s vrchním velitelem čs. armády gen. Řehkou, který prý nabídl kvůli tomu i svou rezignaci. Dle některých médií prý ministryně až příliš zasahuje do manažerského rozhodování naší armády. Jak si toto sdělení vykládáte vy sám? A myslíte si, že se konečně podaří po 10 dlouhých letech ukončit výběrové řízení na nová BVP s tím, že by tato technika dorazila alespoň v nižším počtu do českých kasáren do konce volebního období této vlády?

My především nevíme, jakým způsobem dochází k zasahování ministryně do rozhodování náčelníka generálního štábu. Pokud si dobře pamatuji příslušný zákon, tak v něm jasně stojí, že náčelník generálního štábu zabezpečuje velení české armády. Na veřejnost se zatím dostala pouze informace o tom, že paní ministryně neschválila generálu Řehkovi návrh na povýšení 15 generálů, uznala přibližně jen polovinu, ale to není nic neobvyklého, k povýšení se vyjadřuje i vláda, než samotný akt vykoná prezident. I já si ještě z minulosti pamatuji podobnou událost. To bych tedy tak dramaticky neviděl. Pokud by ale ministryně Černochová zasahovala i do velení brigád a podobně, tak to by už bylo hodně špatné. Pozitivní v tomto problému určitě je, že se touto záležitostí začne zabývat i prezident Pavel, protože premiér ty problémy nemusí pochopit zrovna dobře. Ne proto, že by byl hloupý, ale nebyl nikdy velícím, profesionálním vojákem. Prezident Pavel určitě dovede lépe posoudit ze své předchozí praxe a zkušenosti, zda skutečně docházelo k neoprávněnému zasahování do velitelských pravomocí. Bohužel se obávám, že přes veškerá mediální ujištění, že vše je ok, vztah ministryně a náčelníka generálního štábu je vážně narušen.

Co se týká bojových vozidel pěchoty (BVP), tak si myslím, že ten zveřejněný termín dodání (2026-2030) je poměrně dost dlouhý. Kdyby to bylo dříve, alespoň dodávka několika desítek kusů, bylo by to určitě mnohem přijatelnější, protože naše armáda disponuje už hodně zastaralými bevepečky, které neodpovídají standardům pro vedení moderní bojové činnosti ve 21. století. Jak ale budou výroba i ty dodávky termínově zajištěny, to si netroufám odhadovat, to bych si musel zahrát na někoho s křišťálovou koulí... Ani nejsem příliš velkým optimistou o tom, jak dalece a výhodně bude nakonec zajištěna role českého zbrojního průmyslu.

Ještě na začátku tohoto roku se poměrně často hovořilo o nákupu modernějších tanků Leopard od německých dodavatelů. Nyní je kolem této záležitosti tzv. ticho po pěšině a spíše se dozvídáme o jednáních ohledně nákupu amerických stíhaček F-35 za 100 miliard Kč. Samozřejmě by bylo vhodné mít ve výzbroji všechnu výše zmíněnou techniku. Jelikož jsou ale české veřejné finance ve velmi špatném stavu, není zřejmě jisté, že se obojí technika v dohledné době nakoupí. Čemu byste dal vy sám dříve přednost, moderním tankům či stíhačkám?

Nejprve bych chtěl říct, že ty tři Leopardy 2A4, které k nám dorazily, jsou jen o trochu lepší než naše zmodernizované T-72. Na rovinu si je třeba přiznat, že tato technika žádnou velkou výhodou není. Otázkou zůstává, jak to bude s tanky pro naši armádu dál. Prý by se jich mělo nakoupit až

sedmdesát, na druhou stranu se už také hovoří o získání modernější verze tanku Leopard 2A8.

V otázce, zda tanky či nové stíhačky, tak jednoznačně bych preferoval moderní tanky, protože stávající gripeny mohou stále dobře plnit úkoly pro vzdušnou ochranu státu. Dokonce nám Švédové nabízejí jejich další pronájem za velmi dobré peníze. Domnívám se, že stíhací letouny F-35 zas až tolik nepotřebujeme, byť chápu, že si je vojáci budou chválit. Jenže oni je nedostávají za nějakou odměnu. Ty si pořizuje stát a vojákům je jen dává, aby nás s nimi chránili. S ohledem na velikost naší armády a její operační bojové možnosti v různých typech konfliktů, se domnívám, že stávající letouny jsou dostatečné. Také ta suma 100 miliard je hodně podhodnocená, při jejich nákupu včetně celkového servisu by se jednalo o částku možná o 50 procent vyšší. Navíc dodávky stíhaček F-35 by se realizovaly až kolem roku 2030 a naší armádě jako součásti NATO gripeny určitě nyní dostačují. A je potřebné se věnovat modernizaci pozemního vojska. Také nevím, proč by mělo být vojenské letectvo opět upřednostněno před pozemním vojskem.

Ministryně obrany Černochová uzavřela v minulých dnech, po schválení vládou, smlouvu s USA o obranné spolupráci. V tomto paktu má být i klauzule o tom, že američtí vojáci mohou být u nás umístění a využívat naše vojenské objekty, jako např. letiště, armádní cvičiště atp. Je třeba říci, že podobnou smlouvu má většina států, které jsou nyní členy NATO. Domníváte se, že naše vláda se k takovému kroku rozhodla kvůli konfliktu na Ukrajině?

Já nevím, jestli to bylo jen kvůli konfliktu na Ukrajině, ale určitě tato válka zmíněnou smlouvu urychlila. My jsme už nedlouho po vstupu do NATO například upravovali letiště v Náměšti nad Oslavou či v Čáslavi, aby mohla přijímat letouny našich spojenců z Aliance. Tak je logické, že se v tomto směru pokračuje dál, abychom byli při možném vyostření konfliktu v Evropě připraveni na spolupráci s našimi spojenci. Nemyslím si, že by se ale měla veřejnost obávat nějakého masivního příchodu amerických vojsk na naše území, byť ta bezpečnostní situace nyní nevypadá nijak růžově. My jsme společně v NATO už podpořili zesílení obrany v jihovýchodním směru. A já jako podporovatel Aliance a bývalý voják s touto smlouvou určitě souhlasím.

Je třeba si říct na rovinu, že NATO je ze 75 procent americké „eseročko“, bez americké armády a ochranného jaderného deštníku USA by Aliance neexistovala. Ale není potřeba se bát, že by došlo k umístění jaderného arzenálu na našem území. Chápu obavy některých lidí, kteří si ještě pamatují na šestiletou okupaci Německem za II. světové války nebo na tzv. „dočasně“ umístěná sovětská vojska po roce 1968, která u nás nakonec zůstala 23 let, ale v tomto případě je situace jiná a česká suverenity nebude nijakým způsobem ohrožena.

Uvidíme, jakým způsobem budou dořešeny právní otázky kolem páchaní možných trestných činů amerických vojáků na našem území. Avšak ani s tím by neměly být problémy. Jistě si všichni pamatujeme, jak USA nám bezprecedentně vydaly k potrestání amerického občana Dalgrena, který u nás spáchal čtyřnásobnou vraždu.

Oddíly ruských emigrantů, kteří bojují za Ukrajinu, měly nyní vstoupit na území Ruska a obsadit i některou menší obec. Má tento čin nějaký větší psychologický dopad na Kreml a ruské obyvatelstvo anebo je to jen epizoda bez většího významu?

Jestliže probíhá mezi Ukrajinou a Ruskem válečný konflikt, tak hranice měly být daleko lépe zabezpečené, a protože nebyly, působí to jako celkem velký výsměch Kremlu. Asi každý vojenský expert potvrdí, že pokud vedete konflikt se svým sousedem a bojujete na jeho území, tak si svoji hranici musíte dobře ochránit.

Ta jednotka ruských emigrantů bojujících na ukrajinské straně ale musela mít materiální i

zpravodajskou podporu z Kyjeva, jinak by nemohla disponovat obrněnými transportéry či terénními vozy z USA. Že tito vojáci bojují na ruském území, když Rusko vtrhlo na Ukrajinu, s tím nemám nejmenší problém. Nicméně v souvislosti s tím asi nebudou moc pravdivá tvrzení Kyjeva, že by nepoužily v boji na ruském teritoriu nejen stíhačky F-16, ale i další sofistikované zbraně, které jim Západ poskytuje nebo plánuje dodat. Opravdu těžko si mi chce věřit tomu, že pokud jsem ve válce s někým, kdo má nade mnou vrch a mám k dispozici účinné zbraně, které to mohou změnit, tak že je pak nepoužiju na jeho území.

Také si musíme uvědomit, že pokud dodáváme na Ukrajinu opravdu účinné zbraně, jako tanky, raketomety a dnes se už hovoří i o stíhačkách, tak se nám ta červená linie, kterou si Rusové označili za nepřekročitelnou, stále přibližuje a můžeme být i do tohoto konfliktu více zataženi.

Jak byste zatím zhodnotil působení vašeho bývalého „kolegy ve zbraní“ Petra Pavla na postu českého prezidenta? Za co byste ho pochválil, a zač by třeba zasloužil kritiku?

Tak já bych začal tou kritikou, to je „jednodušší“. Já vím, že Petr Pavel rád jezdí na motorce, což je fajn, já kdybych byl prezidentem, tak bych se nechtěl vzdát bubnování v kapelách, ale z pohledu ochrany ústavního činitele číslo jedna to není ideální a určitě zde existují rizika. A teď to řeknu velmi obecně, naši ústavní činitelé velice rádi využívají možnosti svých funkcí, ale velmi neradi akceptují některé požadavky, které z toho vyplývají. Premiéři místo toho aby bydleli v Kramářově vile, tak žijí na nějakých sídlištích, a tím komplikují systém své ochrany. V nedávné době také bývalá předsedkyně Poslanecké sněmovny odmítla ochranku, a to jsou taková zbytečná gesta, a tak bych mohl pokračovat. Ústavní činitelé zastávají důležité role, kdy při jejich fyzické neschopnosti mohou tak na čas ohrozit chod našeho státu.

Jinak si myslím, že prezident Pavel nás reprezentuje poměrně dobře. Prošel si krátkým aktivistickým obdobím před inaugurací. Jeho současná činnost je jednoznačným přihlášením k západním hodnotám. Na nějaké zevrubnější hodnocení je ale ještě čas, protože prezident stojí na počátku svého funkčního období a ty těžké chvíle teprve přijdou a pak se uvidí, jak je schopen si s nimi poradit a především v našem zájmu určitě je, aby si s nimi poradil co nejlépe.

[ZDROJ](#)